

vraštvo, ki ga goje nasprotniki Slovanov proti njegovi docenturi, kot nepotrebnosti in-stituciji vzrok, da so morala ta predava-nja slednjič prenehati. L. 1871. je vlada zopet priznala Slovincem pravico do fa-kultete, in storilo se je že vse, da bi se v prihodnjem semestru vršila predavanja v slovenskem jeziku, žal, da so naši na-rodni nasprotniki dosegli, da se je ona po-stavka iz proračuna črtala in od tega ča-sa Slovenci nimajo več fakultete.

Če je že torej historični moment mo-nejši od zakonitega in iz tega Italijani izvajajo pravico na fakulteto, imajo Slo-vinci to pravico v tem večji meri. — Ne-resnična je trditev, da Slovenci nimajo dovolj primernih učnih moči, da Slovenci niso zmožni spraviti na dan dobre znan-stvene stvari; o tem bi največ vedeli po-vedati Nemci. V prejšnjih časih bi Nemci na avstrijskih srednjih šolah sploh ne mogli študirati, ko bi jim Slovani ne bili spisali učnih knjig. Imena Močnik, Klun, Kocen, Vrečko so vsakemu absolvirane-mu gimnazijcu znana, ravnotako Gindely, Hanak in Voldrich. Učne knjige teh šol-nikov so deloma še danes v rabi na nem-ških srednjih šolah, Slovani morajo dajati Nemcem moči, da se oni potem bahajo s svojo kulturo. To so neprijetna fakta, fak-ta so pa le.

Torej tudi ta predpogoj za slovensko univerzo je tu, kajti učne moči so tu in li-teratura pride s potrebo sama. Neglede na to je pa postopanje s slovenskimi dijaki na nemških visokih šolah v zadnjem času dovolj vzroka za to, da se vendar enkrat že misli na samostojno slovensko univer-zo. Nemški dijaki so v zadnjem času proti svojim nemškim tovarišem nastopali na tak način — Italijani o tem tudi vedo — ki ne dela prav nič časti nemški kulturi. Zato je umljivo, da slovenski dijaki na dobrote nemške vzgoje radi resignirajo.

Posl. Schmid meni, da je politično napačno siliti laške dijake, da gredo v inozemstvo, ker se s tem vzgaja le ire-dentizem. Res je nekoliko težko govoriti o irendentizmu vprašanju, ker bodo za-čeli takoj vpiti, da je to denunciacija, ne-vredna poštenjaka. Toda če so irendenti-stična stremjenja nekaj dobrega in po-štenega, nekaj, kar lahko tvori program stranke, potem se ni treba stranki sramo-vati tega programa. Če je pa stvar slaba, potem mora biti dovoljena proti nji borba.

Govornik izjavlja, da ne bo govoril o irendentizmu zato, da bi zagovarjal av-strijsko državno idejo ali pa integriteto avstrijske države, ker nima nobenega vz-roka za hura-patriotizem. Pri laškem irendentizmu pa gre za slovenske dežele. Če bi irendentizem reflektiral le na izključ-no laške dežele, bi kot narodnjak ne imel proti temu ničesar. Če bi bil Italijan, bi bil najbrže tudi irendentist. Laški irendentizem pa reflektira tudi na take dežele, kjer tvo-rijo Slovani večino prebivalstva, ne pa Italijani. Če hoče torej irendentizem svoj

cilj uresničiti, bo sicer odrešil en del pre-bivalstva, večji del bo pa napravil za ire-dentiste. Celo baron Chlumecky, ki se je tako grdo obnašal nasproti Jugoslova-nom, da jih je hotel diskreditirati in kar uničiti, ki jim je hotel pritisniti na čelo pe-čat irendentizma, dokazuje, da v Avstriji eksistira laški irendentizem in da vlada zelo greši, če ta irendentizem podpira in ne dela nobene druge politike. Italijani v Avstriji so — neglede na vseučiliško v-prašanje — popolnoma preskrbljeni z vsem in nimajo prav nobenega vzroka čutiti se neodrešene in tožiti o zatiranju; oni zavzemajo prav odlično stališče in ga izrabljajo v škodo Jugoslovanov.

Tu se ne more Jugoslovanom zame-riti, če pri tej priliki Italijanom kažejo, da hočejo tudi oni živeti in da je dolžnost Italijanov Jugoslovane zadovoljiti, če ho-čejo da bo tudi njim ustreženo.

Posl. Schmid je slednjič tudi dejal, da je treba to vprašanje tudi z ozirom na Ita-lijo ugodno rešiti. Saj je znano, da je to glavni vzrok, zakaj vlada želi tako zelo nagle rešitve tega vprašanja; da pa se to javno navaja kot vzrok, je pa le malo ču-dno, ker bi se iz tega Slovani lahko nauči-li nekaj, kar bi ostalim bilo zelo neprije-tno. —

Če se pravi: ker Italija zahteva, mo-rajó dobiti Italijani univerzo, bi tudi Slo-vani lahko prišli na idejo, da je v Avstriji le takrat mogoče kaj doseči, če se ino-zemstvo za to zavzame, in v njih interesu bi bilo obrniti se tja. Če bo vlada s tem zadovoljna, dvomim, zato naj se nikar ne igra s takimi argumenti.

Posl. Wastian se je izjavil proti vsaki nemški fakulteti in je dejal, da nemške narodnosti ne zahtevajo univerz iz ljubezni do svojega naroda temveč iz so-vraštva do Nemcev. Če je to res, so Nem-ci sami temu vzrok, ker so hoteli vsiliti drugim narodom nemški učni, uradni in parlamentarni jezik.

Le če bodo Nemci ostale narode pri-znali kot enakopravne bo mogoče priti do sporazuma. Sila proti sili. Pa ta trditev ni resnična. Jugoslovani se pač branijo nasilnemu učenju nemščine, pa nemščine ne sovražijo. Narobe! Res pa je, da Nemci ne nastopajo proti nemškim univerzam iz ljubezni do lastnega naroda temveč iz sovraštva do Slovanov.

Italijani bi morali že spoznati, da vla-da pri celi svoji upravi računa na prepir med Italijani in Jugoslovani. Znano je, da postopa avstrijska vlada po znanem stav-ku: divide et impera!, da nele, da ne sku-ša tega prepira odstraniti, ga še celo skuša podpihovati, ker je pač avstrijska žal le nemška vlada. Avstrijske vlade ne-čejo razumeti, da »avstrijsko« in »nem-ško« ni eno in isto, smatrajo se vedno le kot predbojevnice nemštva, in marsikaj govori za to, da vlada ravno sedaj prav posebno pozornost posveča jugu in hoče tam germanizatorično nastopati in napra-

viti upravo, ki doslej tam ni bila čisto nem-ška, kolikor mogoče nemško in postavlja na važna mesta Nemce.

Jugoslovani niso nasprotniki Nemcev temveč germanizacije. Hočejo ostati v Avstriji kot Avstrijci, nečejo biti pa Nem-ci. Pri veliki nerodnosti avstrijskih vlad se pa zna dogoditi neverjetnost, da se bodo Jugoslovani zvezali z laškimi libe-ralci, da si ohranijo svojo slovensko in laško narodnost. Seveda vlada računa na staroznani avstrijski patriotizem Sloven-cev. Nikar naj se ne vara! Tudi patrioti-zem se mora gojiti, naj je li odkritosrčen. Ljubezen zahteva protiljubezen; če nas vedno zapostavljajo in zasramujejo, po-tem se ni čuditi, če nimamo nobene lju-bezni več.

Vlada ni znala najti pota v srce na-roda. Skrbi pa naj, da bomo Avstrijo lju-bili. Prvi resnični patriotizem bo vzbudila le s tem, da stori vsakemu narodu v tej državi življenje ne-le prenesljivo, temveč tudi prijetno. Vlada naj skrbi, da dobimo eksistenčne pogoje, da se bomo čutili kot enakopravne Avstrijce. Potem bo monar-hija imela na jugu obrambo, ki jo bo boljše varovala kot vse puhe in neodkritosrčne zveze, kot vse trdnjave in topovi. Če bo-mo Jugoslovani enkrat lahko rekli, da imamo vzroka ljubiti svojo domovino, po-tem se bomo zavzeli z navdušenjem za monarhijo. Če pa tega ne bo, in bo Av-strija še nadalje germanizatorično proti nam postopala, potem se bomo tolažili s pesnikovo besedo, da tuji zmagovalci pri-hajajo in gredo zopet, mi pa ostanemo.

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

Volilni imenik veleposestva

za volitev dne 23. aprila t. l.

Uradni list „L' Osservatore Triestino“ prinaša v št. 66. dne 23. t. m.

razglas

c. kr. primorskega namestništva z dne 16. marca 1910. št. IX—469/13, s katerim se v smislu § 27, 3. odstavek, zakona z dne 12. septembra 1907, dež. zak. št. 1.

(Dalje v prilogi.)

Zastonj in poštnine prosto pošljamo na zahtevo

cenik slovenskih knjig in muzikalij.

Knjigarna A. Gabršček - Gorica.

je v gmotnem kakor tudi нравnem oziru nevarno. Pogum-
moštva kmalu upade pri tako dolgem počitku in takem
trpljenju. Sploh sem pa mislil na kako prezimovanje le v
bližini tečaja! »

»Da, toda usoda je hotela, da je Baffinsko morje za-
prto.«

»Drugim je pa bilo odprto, temu Amerikancu, temu...«

»Bomo videli,« reče doktor, ki ga nalašč prekine;
»saj še nismo v petem juliju; ne obupajmo, nenadoma se
lahko odpre pred nami izhod. Saj veste, da se led rad
razdeli na več ploč, celo ob mirnem vremenu, kakor da
bi bila neka razganjalna sila med tvarino, iz katere je
sestavljen. Nepričakovano se nam lahko nudi prosta pot.

»Prav, da bi le pilo tako, potem že proderemo! Zejo
verjetno je, da bomo onstran Bellotovega zaliva lahko
pluli proti severu po ožini. Prel ali po prelivu Mac-Clin-
tocka, in potem...«

»Kapitan,« pride v tem hipu James Wall; »v nevar-
nosti smo, da nam ledovje vzame krmilo.«

»E, naj bomo v nevarnosti,« odvrne Hatteras, »proč
ga ne dovolim vzeti. Pripravljen hočem biti vsako uro
po dnevi ali po noči. Pazite, gospod Wall, da ga kolikor
mogoče varujejo ter led proč odbijajo, toda na svojem
mestu naj ostane, me razumete?«

»Vendar...« pristavi Wall.

»Ne potrebujem nikakih opazk,« zavrne strogo Hat-
teras; »pojdit.«

Wall se vrne na svoje mesto.

»Oh,« reče Hatteras razburljivo, »raje bi videi, da bi
se mi življenje za pet let skrajšalo, samo da bi prišel na
sever. Bolj nevarnega prehoda ne poznam kakor je ta.
Vsem težočam se pridruži pa še ta, da smo v bližini
magnetnega tečaja, kompas miruje, igla je ali prekasna
ali pa preveč odskakuje ter vedno menja svojo smer.«

»Priznam, da je nevarna vožnja,« pravi doktor, »toda
kdor se je je lotil, je na te nevarnosti tudi mislil, in zato
ne sme biti tu nikogar, ki bi ga osupnil.«

»Oh, doktor, moji ljudje so se temeljito premenili, saj
vidite, da mi častniki že ugovarjajo. Visoka plača, ki se
jim je nudila, jih je nagnila, da so se pogodili z menoj,
toda to ima pa tudi svoje slabe strani, da tem silneje hre-
pene po vrnitvi. Doktor, sreče nimam pri tem podjetju, in
če se mi izjalovi, ne bo tega kriv ta ali oni mornar, tem-
več pomanjkanje dobre volje pri nekaterih častnikih; ah,
to bodo še drago plačali!«

»Vi pretiravate, Hatteras.«

»Jaz ne pretiravam! Ali menite, da so ljudje kaj ne-
voljni, da se mi stavi toliko ovir na potu? Nasprotno!
Nadejajo se, da me to odvrne od mojih načrtov. Zato pa
tudi nič ne godrnjajo, in dokler bo ladja imela prednji
konec obrnjen proti jugu, ostane pri istem. Norci! ki si
domišljajo, da se približujejo Angliji. Toda če se mi po-
sreči, da se obrnem zopet proti severu, boste že videli,
kako se vse spremeni! Pri Bogu prisežem, da me nobeno
živo bitje ne pripravi od mojega zasnovanega načrta!
Da le ladja zdrkne skozi kak prehod ali odprtino, pa sem
na konju, in če tudi ostane tam baker, s katerim so strani
obite.«

Kapitanove želje so se nekoliko izpolnile. Kakor je
bil doktor napovedal, je zvečer nastopila nepričakovana
sprememba; vsled vetra, tokā in toplote se je led neko-
liko razdelil. Forward je urno švigal po ostrem ledu sem
in tje in ga s prednjim koncem rezal; plul je celo noč in
v torek do šestih, tedaj pa jo je prisopihal do konca pre-
liva Bellot.

Toda kako neprijetno iznenaden je moral biti Hatte-
ras, ko je dobil tu trdovratno zajezeno pot proti severu,
Vendar je imel dovolj dušne moči, da je zadržal svoj
gnjev ter obrnil ladjo po Franklinovi ožini proti jugu, ka-

kor da bi bila ta edino odprta cesta najboljša. Ker ni mo-
gel iti skozi Reelov preliv, je sklenil, objadrtati zemljo
Princ-Gallesa, da bi prišel v Mac-Clintokov preliv. Toda
bridko mu je delo, da se nista mogla Shandon in Walle
o tem motiti, in da sta vedela za njegov prevaran up.

Dne 6. junija se ni zgodilo nič posebnega; le snežilo
je in so se tako izpolnjevali pomembni znaki solnčnega
kroga.

Trideset ur je vozil Forward ob členovitem obrežju
Bootije, ne da bi se približal zemlji Princ-Gallesa. Hatte-
ras je parno silo le zviševal in razsipno kuril z ogljem,
saj je vedno mislil nato, da ga zopet naloži na otoku
Becchey.

V četrtek je prišel na konec Franklinove ožine, in
vendar naletel še na neprodirno pot proti severu.

To je bilo skrajno obupno; saj niti nazaj ni mogel po
isti poti, ledovje ga je gnalo naprej in videl je, kako se
pot za njim neprestano sklepa z ledom, kakor da bi ne
bilo nikdar prosto morje tam, koder je vozil komaj pred
eno uro.

Pa ne samo, da Forward ni mogel iti proti severu,
temveč niti ustaviti se ni smel nikjer, da ne bi ga zgrabi-
lo, in tekel je pred ledom kakor ladja pred viharjem.

V petek, 8. junija, pride ob Bootijevem obrežju do
vhoda v ožino John Ross, katere se je hotel pa za vsako
ceno ogniti, ker ima samo na zahodu en izhod, ki drži
naravnost v ameriško celino.

Opazovanja je o poldne pokazalo, da so na 70° 5' 17"

širine in 96° 46' 45" dolžine. Doktor je primerjal te šte-

vilke s svojim zemljevidom ter opazil, da se nahajajo na

magnetnem tečaju, prav na tistem mestu, kjer je James

Ross, vnuk Johna, določil to zanimivo lego.

Zemlja ob obrežju je bila nizka in le v daljavi kake

milje od morja se je dvigala do šestdeset črevljev visoko.

(Dalje pride.)

21. Čefuta-Ueman Anton, Tomaj.
22. Čehovin Cvetan p. Cvetana, Gabrije.
23. Černe Amalija, Tomaj.
24. Černe Valentin pok. Blaža, St. Peter.
25. Del Mestri conte Egidij pok. Vekoslava, Gorica.
26. Dilena Anton in Ivan pok. Ivana, Marjan.
27. Doljac pl. Cipriani Karel pok. Karla, Gorica.
28. Doljak ud. Katarina r. Bregelj, Solkan.
29. Dörfler Ermin pok. Izaka, Gorica.
30. Drufovka ud. Karolina r. Gleščič, Miren.
31. Erzetič Anton pok. Josipa, Krmin.
32. Erzetič Peter pok. Ivana, Kožbana.
33. Fabian Josip, Kobdijl.
34. Fabris Dr. Feliks, Dr. Anton in Berta plem. pok. Konrada, Gorica.
35. Faganelj Karolina r. Pavletič, Miren.
36. Fiegl Anton pok. Antona, Pevma.
37. Fogar Vekoslav pok. Vekoslava, Pevma.
38. Fonžari Ivan pok. Josipa, St. Maver.
39. Formentini Beno baron, pok. Josipa, Gorica.
40. Formentini Ernesta baronica, r. de Claricini, Gorica.
41. Gironcoli-Steinbrunn plem. Franc pok. Ivana, Gorica.
42. Godina Daniel, Ajdovščina.
43. Grča Blaž, Šempas.
44. Gruntar Fran pok. Ignacija, Šmarje.
45. Hebat Fran pok. Ludovika, dediči, Renče.
46. Hmelak Fran pok. Josipa, Lokavec.
47. Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst knez Miroslav, Devin.
48. Jaconcig Ivan pok. Josipa, Krmin.
49. Jančič Miha pok. Josipa, Kojško.
50. Jonko Leopold, Bovec.
51. Jussa Anton pok. Antona, Drnovik.
52. Kanal, župnijski beneficij, Kanal.
53. Klančič Anton, pok. Ivana, Podgora.
54. Kocjan Ivan, Žirje.
55. Kocjančič Andrej pok. Andreja, dediči, Podgora.
56. Kocjančič Fran pok. Andreja, Podgora.
57. Kodelja Fran, Deskle.
58. Kofof Anton pok. Petra, Čepovan.
59. Koglot Ivan pok. Andreja, Vrtojba dol.
60. Konjedic Andrej, Plave.
61. Konjedic Edmund od Andreja, Plave.
62. Kovač Ignacij pok. Jakoba, Ajdovščina.
63. Kovačič Ignacij, Sv. Lucija.
64. Lenassi Oddo pok. Blaža, Solkan.
65. Lewetzow Klementina, baronica, r. grofinja Lanthieri, Gorica.
66. Leykam-Josefstal akcijska družba, Dunaj.
67. Ličen Maks od Ivana, Rihemberg.
68. Locatelli Jurij baron pok. Miha, Gorica.
69. Lokar Alojzij pok. Antona, Ajdovščina.
70. Lokar Ivana pok. Antona dedična Lokar Kristina, Miren.
71. Malnig Henrik in Oriole, Kanal.
72. Maraž Jakob pok. Frana, Vrtojba dol.
73. Milič Josip, Zagradec.
74. Milovčič Josipina, Trst.
75. Mrevlje Tomaž pok. Tomaža, Sv. Križ.
76. Muha Anton pok. Antona, Lokev.
77. Musič Josip, pok. Josipa, Gorica.
78. Musič Leopold p. Leopolda, Šmartno.
79. Nardini Dr. Emilij pok. Frana, Gorica.
80. Nemec Fran pok. Frana, Bilje.
81. Obizzi Anton markiz p. Karla Gorica.
82. Obljubek Fran pok. Frana, Krasno.
83. Oroszy Rudolf, Ljubljana.
84. Pace Rudolf grof pok. Karla, Gorica.
85. Pahor Amalija r. Lasič, Renče.
86. Pavletič Josip pok. Andreja, Gabrije.
87. Pavletič Josip pok. Frana, Miren.
88. Pečenko Anton od Ivana in Alojzija r. Ličen, Gorica.
89. Pegan-Zvokelj Fran, Avber.
90. Perin Henrik pok. Josipa, Medana.
91. Peric Ivan pok. Mata, Doberdob.
92. Persolja ud. Marija r. Marinič, Vrhovlje.
93. Pertot Josip, Podlesče.
94. Pirih Matej, St. Viškarja.
95. Poljšak Vinko pok. Josipa, Šmarje.
96. Ravnikar Vekoslav, Cerkno.
97. Reja Anton plem. pok. Antona, Kozana.
98. Renče, župnijski beneficij, Renče.
99. Ružbia Josip pok. Josipa, Vogrsko.
100. Šaunig Anton pok. Josipa, Bilje.
101. Šamig Ivan pok. Mateja, Bilje.
102. Štiligaj Josip pok. Ivana, Drnovk.
103. Simčič Ivan pok. Josipa, Gorica.

104. Stekar Josip pok. Josipa, Gor. Cerovo.
105. Stekar Josip pok. Stefana, Kojško.
106. Stepančič Karel pok. Frana, Temnica.
107. Strassoldo grofinja Ana, r. baronica Moscon, Gorica.
108. Sinigoi Josip od Josipa, Dornberg.
109. Tacco Ghino baron, pok. Rudolfa St. Eranjan.
110. Teuffenbach Rudolf baron, pok. Artura, Gorica.
111. Thurn-Taxis Skender knez, Devin.
112. Tomsič Ivan pok. Josipa, Sovodnje.
113. Toroš Karel pok. Miha, Medana.
114. Toroš Fran pok. Miha, Krmin.
115. Toroš Leopold pok. Frana in ud. Marija r. Kurtin, Medana.
116. Tosi Gavdenc vitez, pok. Cezarja, Sovodnje.
117. Urbančič vitez Miha, dediči Olivo, Katarina soproga Frana, Versa.
118. Uršula Sv., samostan, Gorica.
119. Velušček Anton, Velendol.
120. Velušček Josip, Kobališče.
121. Zavadlav-Nanut Fran, Sv. Andrej.
122. Zega Miha, Kanal.
123. Zottig Avgusta pok. Aleksa sopr. Franzot, Gor. Cerovo.
124. Zottig Josip pok. Josipa, Gor. Cerovo.
125. Zottig Jurij pok. Ivana, Krmin.
126. Zottig Vekoslav pok. Josipa, Trst.
127. Zuccato Anton plem. od Petra, St. Mihael.
128. Zuccato Peter plem. pok. Vinka, Ozeljan.
129. Zucchiatti Anton pok. Antona, Medana.
130. Zucchiatti Fran pok. Antona, Medana.
131. Živic Josip pok. Blaža, Vitovlje.
132. Žnidarčič Josip Rajko pok. Jakoba, Renče.

Iz prejšnjega imenika meseca oktobra lani izbrisani volilci:

1. Bavdaž Josip, Gorenjavas.
2. Bolaffio dr. Graziadio, Trst.
3. Brumat Peter, St. Peter.
4. Cazafura Ludvik, Tolmin.
5. Čibej dr. Karol, Gorica.
6. Della Torre, grof. Terezija, Gorica.
7. Follini Lavra roj. Tomaj, St. Lovrenc pri Moši.
8. Ivančič Valerijan Anton, Kanal.
9. Križnič Anton, Kanal.
10. Lapanje Blaž, Slap.
11. Mrevlje Jožef, pok. Jožefa, Dornberg.
12. Naglos Josip, Krmin.
13. Ples Friderik, Devin.
14. Ravnik Anton, Kanal.
15. Perše Alojzij, Ročinj.
16. Vipavska železnica, Gorica.
17. Semenišče knezoškofijsko, Gorica.

Na novo vpisani volilci, katerih ni bilo v imeniku lani v oktobru.

1. Bartolomei Henrik pl. pok. Ivana, Cervinjan.
2. Bolaffio Jakob pok. Lazarja, Gorica.
3. Čefuta-Ueman Anton, Tomaj.
4. Kocjan Ivan, Žirje.
5. Kocjančič Andrej pok. Andreja dediči, Podgora.
6. Lewetzow Klementina bar. r. grofica Lanthieri, Gorica.
7. Locatelli Jurij baron pok. Miha, Gorica.
8. Lokar Ivana pok. Ant. dedična Lokar Kristina, Miren.
9. Milič Josip, Zagradec.
10. Muha Anton pok. Antona, Lokev.
11. Pegan Zvokelj Fran, Avber.
12. Uršula sv. samostan, Gorica.
13. Zavadlav-Nanut Fran, St. Andrež.

Kakor smo se prepričali iz razglašane v uradnem listu, se je postavilo za upis v volilni imenik načelo, da se upišujejo vsi oni, ki plačujejo zemljiškega in hišnorazrednega davka skupno 100 K.

Oni, ki so izpuščeni ali niso vsprejeti, naj se oglašijo ter si preskrbijo nemudoma pri davkarji potrdilo o tem davku.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda 2138 K nabrala pri botrih in gostih gđ. uč. A. Murovec povodom krsta male Danice, hčerke g. J. Živica, veleposest. v Vitovljah.

Ko mene več ne bo... — Sesterim zavarovancem na življenju s skupno svoto 6000 K družbi sv. Cirila in Metoda v korist pridružila sta se zopet dva rodoljuba: ga. E. in g. dr. P. vsak s svoto 500 K. Prva češka zavarovalnica v Trstu je poslala ti polici po želji častitih zavarovancev naravnost naši družbi. Hvala iskrena!

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Brje, 23. marca. — Ženska podružnica družbe sv. C. in M. v Brjah je imela 20. marca svoj letni občni zbor. Podružnica lepo napreduje, za preteklo leto je poslala centrali nad sto kron, — kar je v primeru s tako malim delokrogom vse-kakor lepa svota.

Zborovalke je pozdravil g. nadučitelj Možina ter v krasnih besedah naslikal pomen te, za narodni obstanek prepotrebne družbe. Spominjal se je pok. Karola Kotnika, častitega gospoda župnika Vrhovnika itd. Zborovalke izrekajo srčno zahvalo gosp. Ponizu, nadučitelju v pokoju, za njegov trud pri podružnični veselici ter se nadejajo, da jih bode rodoljubni mož tudi z naprej blagohotno podpiral. Po običajni volitvi, se zahvali gospa Možinova predsednica podružnice, za obilo udeležbo.

Živele žene in dekleta, v delu za narod, na mnoga leta!

Udeležene.

Domače vesti.

Rado se govori o nadarjenosti, o talentih našega ljudstva, ali le prerado se izpušča pri navajanju vzrokov, zakaj se ta nadarjenost, ti talenti ne razvijejo tako, da bi bil naš rod, močan in upoštevan na vseh poljih, glavni vzrok.

Pred kratkim smo poročali, da je anektirala Tibet Kitajska država. Ob tej priliki se je pokazalo, kdo in kako gospodari v Tibetu. Veroizpovedanje v Tibetu se imenuje lamaizmus. Duhovniki se imenujejo »lame«, to je »tisti, ki nima nobene-ga nad seboj«; v Tibetu je vse polno »lam«, samostanov, menihov, nun. Glavno mesto Lasi šteje 80.000 prebivalcev, med temi je 18.000 menihov in nun. Samostani, cerkve, duhovniki, papež, ki se imenuje Dalai-lama, so premožni, ljudstvo pa revno ali sila pobožno in udano roki svojih »lam«. Kar pridelajo, vse znesejo »lami«.

Ko so čitali to, se je pač marsikomu zdelo, kakor da bi se bil odgrnil plašč s slovenske domovine pa bi se bila pokazala svetu taka kakoršna je... nekaj drug Tibet.

Izkoriščanje vere v politične namene, umešavanje vere v vsako posvetno, gospodarsko reč, beganje ljudstva s hudičem in peklom pa večnimi kaznimi, strašenje ob vsaki priliki z nezdodami, če se ne... — ri vse, kakor ukaže črna suknja, to ima za posledico, da je naše ljudstvo napačno verno, fanatično, ki vidi pred seboj le črne postave in peklenjski ogenj, kar rodi apatičnost, kar duši podjetnega duha, kar mori v ljudstvu veselje do pravega življenja, do razvitka, primerne modernim časom, do napredka. Tisti momenti so krčili naše meje ter pomagali iz srede našega ljudstva njega največjim sovražnikom in jim še pomagajo. Kaj pomaga krasna lega naših dežel, ko pa duši ljudstvo v teh deželah črna mora, ki ga tlačí k tlom, naj le dela vsakdanje opravilo po stari šegi in navadi, da se bo dobro godilo »lami«, njega posvetnemu in duševnemu gospodarju, kvišku pa se ne sme dvigniti, oprostiti se ne sme rožljajocih verig in biča, ki mu kloni hrbet, Bog ne daj, to bi bil naglaven greh.... Imamo del ljudstva, ki je zrel in zdrav, dovzeten za napredek, ki čuti v sebi poklic našega ljudstva, ali koliko mora trpeti ta del vsled razmer, katere so vstvarili naši »lame«!

Vera je vera in mi je ne jemljemo nikomur, ali pretrgati hočemo tisto vez, ki upreza vero in notranjost našega ljudstva v posvetne, gospodovalne namene črne internacionale. Ljudstvo molči in trpi pa poslušaj in ubogaj, kar ti velijo Rim, »lame« in torquemade!

Narod, ki vidi pred seboj le hudiča in grmade, ni sposoben za napredek, se ne more dvigniti. Jasno čelo, bister pogled, podjeten duh in stroga ločitev vere od posvetnih reči, to so pogoji za obstanek

in napredek ljudstva. — Dve struji sta na svetu: ena dviga ljudstva, jih izobrazuje, spopolnjuje, da se okoriščajo s produkti zdravega človeškega uma ter korakajo naprej, druga struja pritisla ljudstva, jim zakriva sonce ter meša po njihovih notranjih čustvih, bega jih in fanatizuje, slika izume za izdelke hudiča, vse pa v namene posvetnega gospodstva, ki naj bi zajelo cel široširni svet; črna roka hoče zagospodovati vesoljnemu svetu. Velik boj se bije med tema dvema strujama. Ta boj se bije tudi pri nas. Ne bo opuščen; stopa pa nam zopet ob »Vstajenju« živo pred oči. Naš »Aleluja« tudi pride: — Vstvariti nam ga mora obširno prosvetno delo!

Slovensko gledališče v Gorici. — Predstave ljubljanskih igralcev prične 2. aprila. Predstave bodo potem 3. in 4. aprila (nedelja in ponedeljek-praznik), potem bo predstava v Gorici 7. aprila, četrtek.

Igralci pohitijo pa tudi v Tolmin in v Ajdovščino.

V Tolminu bodo gostovali v torek 5. in v sredo 6. aprila, kakortudi v ponedeljek 11. aprila. Gostovanje se bo vršilo pod protektoratom sl. »Rokodel. bral-nega društva« v njegovi dvorani. V torek 5. aprila se uprizeri Gabr. Zapolske: »Moralagospedulske« in v sredo 6. aprila: W. Somerset-Mangham — »Sebastijan, veliki knez Georgijski«. V ponedeljek 11. aprila priredijo v Tolminu »Gledališko-pevski večer« s kolosalno bogatim sporedom, s katerim se za letoš poslove od tolminske gladiške publike.

V Ajdovščini bodo gostovali v sredo 13. aprila, kjer se bo vršila v dvorani g. I. Bratine predstava velezabavne in duhovite angleške komedije »Sebastijan, veliki knez Georgijski«. V sredo 20. aprila priredijo ravnotam »Gledališko-pevski večer«, kot drugo in poslovilno predstavo. Slavno občinstvo v Ajdovščini opozarjamo že danes na ti prireditvi članov slov. dežel, gledališča iz Ljubljane ki bodo nastopili pod protektoratom slavnega društva »Edinost« v Ajdovščini.

Opozarjamo zajedno Tolmince na navedene predstave. Pričakuje se tu in tam obilo udeležbe.

»Zvezo južnih Slovanov« v dunajskem parlamentu »Slovenec« gleda po strani ter se zaleti v njo, kadar le more. Stališče Jugoslovanov gledé slovenskega in laškega vseučilišča je znano; znan je sklep »Slov. Jednote«. Vsi se držijo tega sklepa — samo pristaši S. L. S. v goriškem deželnem zboru so vsled izdajske zveze s Pajerjem, najnevarnejšim našim sovražnikom, zavzeli nakrat posebno stališče, odrekli se junktimu med slovenskim in laškim vseučiliščem, odrekli se sploh vsaki kompenzaciji ter pritrdili Lahom, naj le dobijo svoje vseučilišče v Trst... »Slovenec« je močlal. Drugače tako poln ogorčenja ni bil čisto nič ogorčen nad velikim grehom svojih pristašev v goriškem deželnem zboru. — No, te dni pa je bil zopet ogorčen »Slovenec«. Iztaknil je nekaj v komunikiju »Zveze južnih Slovanov«, kar je lahko zavl po svoje; pa zakričal, da »Zveza« krši znani sklep gledé vseučilišč. Hotel je zopet enkrat kompromitirati »Zvezo«, pa se mu ni posrečilo. — »Zveza« ni zagrešila nič. Tisti komunikije pravi samo, da je Zveza sklenila nastopiti z vsemi sredstvi proti Trstu kot sedežu laške fakultete, da si je zagurala pri tem podporo »Slov. klub«, in »Slov. Jednote«, da pa nima prigovora zoper Dunaj. Iz govorov posl. Spinčiča in dr. Rybara se pač vidi dosti jasno, kako misli Zveza o vseučiliškem vprašanju. — »Slovenec« je čutil, da se je urezal s svojim sumnič-njem, da je Zveza kršila sklep »Slov. Jednote«, zato pravi sedaj, da čaka pojasnila ter da po praznikih zavzame svoje stališče. — Intrigiral je zopet, kakor da bi hotel škodovati slov. vseučiliškemu vprašanju! Naj mu prazniki zbistrijo um, da bo vedel, da neizmerno škoduje, kdor ob taki priliki tako rogoviti kakor »Slovenec«! — Ume se samo po sebi, da mora vladati enotnost v naši jugoslovanski delegaciji gledé vseučiliškega vprašanja. »Slovenec« pa naj si vzame za navodilo pri tem: manj se kregati in intrigovati, pa lepše naj se brigajo njegovi poslanci za to vprašanje!

Zrakoplovec Rusjan bo vzletel s svojo letalnimi stroji na Velikonočni ponedeljek od 3. do 6. popoldne na Velikih Rojcah, na kar ponovno opozarjamo občinstvo.

Zemljevid slovenskega ozemlja bo stal »Matica Slovenska« okroglih 20.000 K. To svoto bo Matica morala vplačati, brž ko izide zemljevid; zato pa je treba, da se oglašajo naročniki z naročnino naprej; sicer bi prišla Matica radi zemljevida v težke neprilike.

»Matica Slovenska« bo izdala velik tehniški slovar in bi rada izdala »Umetniško Kolo«, nadalje kraje-pisro gradivo. To bo stalo silno denarja. Želeti je radi tega, da jo podpirajo vsi, ki jimi je pri srcu napredek našega naroda, in pristopajo kot člani letniki ali ustanovniki (za vse življenje 100 K).

»Gorica« je povedala, da se je Gregorčič oprijel politike.... »dobro vedoč, da z delom za korist naroda škoduje samemu sebi«.

»Škoduje« si s tem, da mu ni treba hoditi v semenišče v službo; vleče pa denar za službo, katere ne opravlja; kot državni poslanec je na »škodi« nekaj tisočakov na leto!

Sedaj misli povedati, da sta se tudi Fon in Stepančič oprijela politike... »dobro vedoč, da z delom za korist naroda škudujeta samima sebi«. Fon si »škoduje« s tem, da sedi doma ter ni treba hoditi na sodnijo v službo, samo po denar gre vsak mesec; ker je državni poslanec mora kot tak včasih na Dunaj, za kar ima »škodo« nekaj tisočakov! — Stepančič si »škoduje« z odbornikovanjem za 4000 K na leto. — Slava vrlim trem možem, ki so se lotili politike..... »dobro vedoč, da z delom za korist naroda škodujejo« samim sebi.

Kolek »Ptuj« in »20 IX.« — Opozarjamo p. n. občinstvo, da ne naleplja na pošiljatve teh dveh kolekov. Pošta tudi v naši deželi pleni vse pošne pošiljatve, ki imajo tak kolek. Na pošti v Gorici leži polno pisem, dopisnic, razglednic s koleki. Pošta jih je zaplenila po ukazu iz ravnateljstva ter jih noče poslati, kamor so namenjena.

Mi smo tega mnenja, da je c. kr. pošta dolžna odposlati vsa taka pisma na določene kraje. Najprvo se mora pač razglasiti, da se ne sme lepiti takih kolkov na pošiljatve, potem šele more slediti zaplenba; ne pa da so kar začeli pleniti! Koliko škode lahko nastane vsled tega prizadetim!

Gregorčičeva »Gorica« ima Kraševce grdo za norca. Po eni strani hvali na vse kriplje »katoliške« poslance, koliko dobrega so že storili Kraševcem, po drugi pa je morala sedaj pripoznati, da niso storili prav nič ter da zlasti ni pričakovati podpore za seno! »Gorica« čuti krivdo svojih ljudi, zato se je spravila na župane; poslanci so že »storili svojo dolžnost« (to se pravi; nič se niso brigali in nič dosegli) sedaj naj županstva skočijo na noge pa storijo nekaj, česar vrli poslanci ne morejo ali s čemur pa bi se ti bahali ter pustili v stran županstva. — Kaj pa deželni odbor? Saj je posl. Stepančič svoj čas povedal, da je okr. glavarstvo v Sežani postavilo seznam strank, ki prosijo seno. Torej so županstva že storila, kar treba, ali vrli kat. poslanci se ne brigajo za nič in slayni deželni odbor nima časa, pečati se s Slovenci. Ali vlada morda še ni dovolila sredstev za nakup sena?! — Za Furlanijo gre vse bolj hitro. — To je velik škandal, kaj uganjajo s Kraševci! — Ali kljub vsemu temu imajo držno čelo yabiti jih za dopolnilno volitev, naj volijo »katoliškega« kandidata..... da bi en »katoliški« poslanec več pomagal delati škodo Krasu!

Nadomestne volitve na Krasu v »Gorici«. — »Gorica« pripoveduje onim, ki jo hočejo poslušati, da je provzročil dr. Gregorin s tem, da je zbežal iz deželnega zbora, Kraševcem najmanj 50.000 K škode za nove volitve. In potem klobasari »Gorica«, da bi moral dr. Gregorin povrniti Kraševcem iz svojega onih 50.000 K. — Bravo! Dr. Gregorin je provzročil eno novo volitev, a kaj pravi »Gorica« o dr. Gregorčiču, ki je s svojo obstrukcijo v deželnem zboru prisilil vlado, da je morala razpustiti dež. zbor in razpisati nove volitve. Če taksiramo troške za posamezne volitve po »Goričinem« tarifu, bi zne-

slo to en milijon in pol! Najprvo naj torej poseže v žep dr. Gregorčič in povrne volilcem cele dežele milijon in pol, ki so jih potrošili radi njegove obstrukcije, potem bo smela »Gorica« zahtevati tudi od dr. Gregorina, da plača svojih 50.000 K, katere mu bo pa nazadnje moral tudi povrniti dr. Gregorčič, ki je edini provzročitelj vseh teh troškov.

Kolonsko vprašanje. — Komisija, ki ima nalogo, pregledati načrte za ureditev kolonskega vprašanja, je imela sejo v torek. Razgovarjali so se kakor poprej, ne da bi se bilo doseglo kako sporazumljenje. »Prim. List« laže, ko pravi, da je nekaj dela že izvršenega. Nič ni izvršeno, pač pa so okoli tega vprašanja ljudje, ki se delajo velike prijatelje kolonstva, pa bodi rešitev zavlekli bog zna za koliko časa...

Huda mlekarica. — Na Šempeterski cesti je pregledoval tržni komisar goriški Resen mleko v družbi svojih uslužbencev. Med mlekaricami je bila Karolina Štanta iz Vrtojbe. Komisar je označil s svinčnikom nekaj njene posode, da je mleko slabo; Štanta ga je oštela, pripovedujejo, da ga je pozneje v mestu tudi udarila s palico. Vsaj tako je obtožena! — Kako pa sicer dela Resen z ljudmi, je pa tudi znano.

Tatvine v Gorici. — V hiši št. 44 na Fr. Jos. Tekališču so pokradli neznani tatovi razno obleko iz podstrešja. Obiskali so z uspehom tudi podstrešje v neki hiši v ulici Dante.

Pršut je ukradel neznan tat kmetu v bližnjih naših gorah. Ko je hotel kmet nesti pršut v Gorico na prodaj, je videl, da ga ni. Našel je namesto pršuta zapisano, da naj pripravi tatu za Velikonočne praznike prihodnjega leta boljši pršut, da že pride ponj!

Konjsko meso. — Lani je bilo ubitih v goriški mestni klavnici 40 konj.

65 letni Anton Peloš iz Rude je bil zvalil v gozdič dve deklici, stari po 9 let. Prepovedal jima je povedati, kar je tam ž njima počel. Zvedelo pa se je vendar in Peloš je obsojen na 4 mesece težke ječe.

Odprti lekarni. — Jutri in pojutrišnjem popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni Liberi. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 27. t. m. do 3. aprila.

Maršnerjevi šumeči bomboni z limoninim sokom, s katerim pripravljamo osvežujoče pijače, zaslužno po pravici ime — avstrijska posebnost. — Maršnerjevi bomboni so razširjeni po vsem svetu, se odlikujejo posebno v boju proti alkoholizmu, in so najboljši nadomestek za alkoholne pijače. Ker je tudi cena zelo nizka, so Maršnerjevi bomboni najboljša ljudska pijača.

Opozarjamo slav. občinstvo na in-se-rat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se poslužuje te zanesljive tvrdke.

Zveza narodnih društev.

Bralno društvo v Črnicah je imelo v soboto t. j. 19. t. m. svoj redni občni zbor. Ob zadostnem številu navzočih članov o-tr-voril predsednik zborovanje. Po kratkem nagovoru izjavi, da je dosednji blagajnik odšel k vojakom, tajnica pa je radi boleznj odsotna. Ker sta oddala njemu blagajno in vse društvene spise, sprejme sam njihovo poročilo. Potrdilo se je račune ter z veseljem vzelo na znanje odbo-rovo in društveno delovanje pretečenega leta, kar kaže, da društvo vrlo napreduje. Od članarine in lanske pustne veselice se je plačalo 67.20 K dolga na harmonij in vse časopise. Časopisi ostanejo tudi za letos stari. V nov odbor so bili voljeni: predsednik Fran Baša, nadučitelj; podpredsednik Franc Pignatari, blagajnik Josip Ličen, tajnica Josipina Srebrnič, odborniki Faganel Martin in Krševan Ivan, pregled. rač. Erjavec Ivan in Jos. Podgor-nik. Letos praznuje društvo svojo desetletnico, zato priredi dne 3. aprila veselico. Društveniki so na to izvolili ustanovitelja društva, bivšega črniškega poštarja gosp. Josipa Kavsa radi njegovih zaslug za društvo častnim članom, kar se mu je brzo-javno naznanilo.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« je skli-calo v četrtek 24. t. m. ob 8. uri zvečer na posvetovanja vsa bratska kolesarska

društva v društvene prostore radi našega g. člana Rusjana, kateri priredi na veliko-nočni ponedeljek svojo glavno poskušnjo v zrakoplovstvu na Velikih Rojcah. Zastopanih je bilo več kolesarskih društev; sklenilo se je, da se naproša vse gg. člane vseh slovenskih kolesarskih društev, da pridejo velikonočni ponedeljek ob 1. uri popoldne v gostilno g. Molarja na Senen-skem trgu, da se dogovore radi potrebnih rednikov.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Naše kmečke gospodarske zadruge.

»Naše kletarske zadruge«, tako se je glasil članek v št. 24. in 26. »Soče« 1. leta. Malo razgovora ne bo škodovalo.

Kako in kaj si misli pretežna večina udov naših gospodarskih zadrug, ki so prav za prav le vinarske zadruge, ni mogoče raziskovati. Če si pa misli od zadruge: hočem biti zato ud, da mi zadruga vino proda, je vsekakor želja in misel ute-meljena in naravnost rečeno, zadruga je dosegla svoj namen pri tem udu.

Vsaka zadruga ne sme in ne more biti samostojno trgovsko podjetje, ker s tem se je kršila glavna zadruga smisel. — Zadruga na onej podlagi osnovana krši zadrugištvo. In vlada sama bi taki zadruzi ne dala niti potrjenja, ker s takim početjem je združen riziko, kakoršen pri zadruzi ne sme biti. Ako zadruga na svojo pest, t. j. po nmenju člankarja, vodstvo trguje z vinom, se mora spuščati v špekulacije, ker drugače ni trgovec, ampak je kramar, ki čaka, da mu kak človek kupi kilo soli, škatljico žigic, to ni več zadruga. Kdor se peča z zadrugišnim delom, ni mora potrditi to-le: namen zadruge je pridelek svojih članov prodajati po vrednosti, nikogar izkoriščati, ne producenta in tudi ne konsumenta.

Trgovec pa dela to z obema, če hoče biti trgovec.

Zakaj je žito drago za nas? Zakaj je vino dober kup za nas. Ker stoji med pro-ducantom in med konsumentom trgovec, ki je pravi mešetar in ki izkorišča ta dva na vse mogoče kriplje. Zadruga pa noče imeti tu vmes nikogar, ampak nje delo je osredotočeno na to, da svoje blago naravnost proda konsumentu. Če to naredi, je dosegla svoj namen.

Pri zadruzi mora biti izključen vsak riziko. Če danes, n. pr. dunajski vinski trgovec pokupi pri nas vino po 20 K in nižje ter potem konsumenta po Dolnji Avstriji izkorišča na ta način, da mu prodaja vino po 40 K in tudi po 60 K hl na debelo, ali ni bolje, da stopi tu vmes zadruga in ne pokupi blaga od svojih članov po gotovi ceni, ampak ga stavi le v svoje zaloge in ga prodaja ali skuša prodajati naravnost konsumentom, a kmetu da le na račun gotove svote, da si opravijo nujne potrebe, a z njimi obračuna, ko je zaloga vseh članov razprodana? To je zadrugištvo in nič drugega. In to je bila želja in zahteva od vseh mož, ki so ustvarili zadrugištvo. To zahteva tudi vlada in vsak človek, ki se peča z zadrugištvom.

Ako bi zadruga pokupila vino svojih članov po gotovi ceni, bi bil s tem združen velikanski riziko, ki lahko prvo leto uniči zadrugo in v onem kraju tudi za več desetletij zadrugišni misel, ki je v narodno gospodarskem oziru velikanskega pome-na, a to še posebno za Slovence, ki smo ubog narod.

Idealno združenje bi bilo: na eni strani producent, na drugi strani konsument, od nobene strani ne sme biti izkoriščanja in tudi ne rizika.

Letošnje leto bi blo za vsako vinsko zadrugo osodepolno, ako bi se bilo postavi-lo gotove cene vinu. Delati je samo na to, da se to blago razproda in privabi kon-sumente v našo deželo.

S tem bi se zlomilo tisto neonejeno izkoriščanje od strani vinskih trgovcev (tukaj je razumeti tuje trgovce). Pojdimo v Prago, na Dunaj, v Lvov. Tu je vino, naravnost rečeno, po tako visokih cenah, da je vsem konsumentom stavljena zapre-ka piti vino; niti za potrebo in zdravilo si ga včasih ne morejo privoščiti. Da bi pa tu zadruga stopila in pokazala konsumentu svoj naravni pridelek po ceni, ki odgo-varja vsemu, bi se tudi naš vinogradnik oddahnil, in zadruga bi gotovo lepo vspela.

(Tu naj omenim, da ne mislim, da bi se pri nas vse s trfami zasadilo — ampak ravno nasprotno. Rečem: dovolj je trti!)

Kakor je pri vsaki stvari začetek težak, je tudi pri zadrukah. To pa nas ne sme strašiti in oplašiti. Geslo naše naj bo: Naprej!

(Dalje prihodnjič.)

Razpis zgradbe. — Glasom v »Wiener Zeitung« priobčenega razglasa je razpisa-na zgradba treh personalnih poslopij in ene lope za železnico-vzdrževalne name-ne s prizidkom za pisarno v stični postaji Aspang lokalne železnice Friedberg - Aspang (Wechsel-železnice.) — Ponudbe sprejema najkasneje do 31. marca 1910 — 12 ure opoldne c. kr. železniško ravnateljstvo na Dunaju VI., Gumpendorfer-strasse 10. Pogoji in drugi podatki so na vpogled, oziroma se lahko kupijo pri prej navedenem ravnateljstvu in pri c. kr. žel.

Politični pregled.

Mestni svet v Libercu je sklenil pozvati vse nemške poslance, da brezpogoj-no ostanejo pri zahtevi, da se ima razdeliti kraljevina Češka v upravnem pogledu v dva dela.

Srbski kralj Peter se še mudi v Petrogradu. Odpotuje potem preko Sofije v Carigrad.

Proti n. padalcem ogrskih ministrov v poslanski zbornici se vrši preiskava. Policija je zaplenila razne predmete, ki so prileteli na ministre: knjige, nož za rezanje knjig, črnilnike itd.

Književnost.

Vaclav Beneš Trebizsky. — **Kraljica Dagmar.** — Zgodovinski roman. Prevel J. H. Zormanov. Slovenska knjižnica 173—180. Tiskala in založila »Goriška ti-skarna« A. Gabršček. Cena broširani knji-gi K 3'20. — Ravno kar je izšlo to lepo de-lo znamenitega češkega pisatelja v slov. prevodu. Dejanje se vrši v dobi podjarm-ljenja polabskih Slovanov. Glavno ulogo igra Draguška, liči češkega grofa Pre-mysla, ki se je poročila z danskim kral-jem Valdemarjem. Dasi je imela proti sebi vse danske plemiče, se ji je posre-čilo osvojiti si vsa srca. Vse jo je ljubilo in Danci so prekrstili ime te svoje kraljice slovanske krvi v Dagmar. Mnogo zani-mivega najde čitatelj in mnogo lepih in mnogo britkih epizod iz zgodovine slo-vanskega plemena, polabskih Slovanov, je popisanih v tej knjigi. Knjiga bo gotovo vsakomur dobrodošla, za to jo pa tudi prav toplo priporočamo.

Cvetko Golaf: Pisano polje. Tako se glasi zbirka lepih poezij pesnika Cvetka Golarja, ki vživa med mlajšimi pesniki dobro ime. Cena vezani knjigi je 2 K 80 v, broširani 1 K 80 v. Priporočamo.

Vse te knjige se dobivajo tudi v knji-garni A. Gabršček v Gorici, Trgovski Dom.

Razne vesti.

Ruska vojna uprava je naročila 4 le-talne stroje za 400.000 rubljev.

Prijazen katoliški duhovnik je v cerkvi pri jezuitih v Trstu. Sinčka Slovenca Julija Doviaka so nesli h krstu v to cerkev ter seveda hoteli, da se otroka krsti v slov. jeziku. Duhovnik pa je rekel: Se vole batisarlo per ščavo, ande in ščavaria! — Otroka so nesli domov brez krsta. Tako delajo s Slovenci v katoliški cerkvi v Trstu.

Preko Jadranskega morja v zrako-plovu. Tržačan Oton Polak se je spustil s svojim balonom v Trstu v zrak ter pri-plul srečno v Basadele pri Vidmu, kjer se je spustil na tla. To se je zgodilo včeraj; odpiui je predvčeranjim.

Pogorela je na Koroškem vas Črna, okrajno glavarstvo Velikovec.

Potres. — Prijatelj našega lista v Peterderfu na Štajerskem nam poroča, da je bil tam 24. t. m. močan potres, in sicer popoldan ob 4 uri 6 min.

(Dalje na peti strani.)

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Škandal v Chicagu. — V Chicagu so prišli na sled veliki slepariji. V zadnjih petih letih se je prodalo na dan 50.000 funtov barvane olinatne margarine. Občinstvo jo je kupovalo za naravno maslo. Erar je pri tem oškodovan na davkih za 30 milijonov kron. Trgovci imajo čez 50 milijonov kron dobička. Nekatere so že zaprli.

Drama v gledališču. — V gledališču v Algier (Sev. Afrika) je sedel pri neki predstavi s svojo ljubico Marijo Allez mož Apesquino, ki je zapustil ženo in otroke, samo da je živel s svojo ljubico. Žena, ki ima v kratkem poroditi, se je hotela maščevati nad možovo ljubico, izlila ji je med predstavo vitrijo v obraz in jo rezala z britvijo na vratu. Komaj so zamogli okoli stoječi Allez rešiti. Izgubila je obe oči in je vsled ran grozno zdelana po lepem obrazu.

Etna, vulkan na Siciliji, je pričel bluvati pepel, lavo in kamenje. S tem bluvanjem so v zvezi potresi, kateri vznemirjajo zopet Mesino. Lava je udrla že na obdelano zemljo.

Aretacija nemškega vohuna. — V Lille na Francoskem so aretirali v železniškem vozu, ravno ko se je hotel odpeljati v Bruselj, Jacka Tonny-ja, s pravim imenom van der Vaele, ki je poučeval v Lille rokoborbo in ob enem tudi fotografiral lilske utrdbe. Pri njem so našli vse polno slik. Izdal ga je prijatelj, kateremu je Vaele vse zaupal.

Zopet železniška nesreča v Ameriki. V državi Iowa je skočila lokomotiva brzovlaka iz tira in se tako hitro vstavila, da so vsi vozovi na kosce razleteli, ko so trčili skupaj. Vse polno ljudi je grozno razmesarjenih, med njimi tudi eno najlepših deklet v Ameriki, Miss Hoffmann iz Waterloo.

Kabaret zgorel. — V Hamburgu je zgorel tik pred predstavo kabaret »Pekel«, eno najodličnejših zabavišč v mestu. Mehanik se je približal z užgano svečo gasometru in eksplozija je uničila v najkrajšem času krasno poslopje.

Ladilno blagajno ukradel. — V Wilhelmshavenu je ukradel iz neke torpeda ladje tesar ladilno blagajno s 23.000 K. Blagajno je začasno skril v morju v luki. Storitve so dobili in sam priznava svoje dejanje.

Nesreča z avtomobilom. — Blizu Fort Myer-a (Virginia, Sev. Amerika) se je pri vožnji z avtomobilom ubila žena majorja Stocum-a. Njen spremljevalec šef generalnega štaba Bell se je pa smrtno nevarno pobil.

Roparji na nemške ruski meji. — V Domarnirvici je udrl kakih 20 roparjev na neko posestvo. Postrelili so čuvaja in hlapca, sestro posestnika in nečaka, oropali hišo in zbežali. Orožniki zamaž za sledujejo storilce.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Pes se je zgubil! Mali Spitz 3¹/₂ mesecce star. — Kdor ga pripelje v hotel Südbahn dobi dobro nagrado.

V najem se odla 2 sobi s prostim vvhodom v ulici Semeniški št. 8, II. nadstr.

Novost!

Ravnokar sta izšli v založbi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček:

„Kraljica Dagmar“

Zgodovinski roman. — Spisal: VACLAV BENEŠ-TRĚBIZSKÝ. — »Slovanska knjižnica« snopič 173—180. — Cena za nenaročnike K 3*20. P ština 20 vin.

Guy de Maupassant:

Novele.

Prevel: Paštškin. — »Salonska knjižnica« št. XII. — Cena K 3* — Poština 20 vin.

Naroča se v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze sočutja, ob prerani izgubi naše iskreno ljubljene soproge, ozir. matere, hčerke, sestre, svakinje, tete, nečakinje itd

Ivanke Ivančič roj. Živic

soproge c. kr. davčnega asistenta

izrekamo za številne dokaze sočutja najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, polkovnemu zdravniku g. dr. Zamponi-ju za požrtvovalno zdravniško pomoč, gg. pevcem za ginjačo petje pred hišo žalosti in ob grobu, gg. uradnikom in vsem c. kr. uslužbencem, vsem sorodnikom, prijateljem in znancom od blizu in daleč in slednjič vsem, ki so spremili preljubljeno ranjko v tako obilnem številu k zadnjemu počitku.

Končno se zahvaljujemo vsem, ki z nami sočustvujejo, ter vsem onim, ki so nam osebno ali pismeno izrazili svoje sočutje.

V KANALU, dne 24. marca 1910.

Globoko žalujoči ostali.

Samo 4 dni v Gorici.

Na izvoznem trgu!!

Veliki cirkus Central

otvori na Velikonoč, dne 27. marca ob 4. uri popoldne veliko gala predstavo.

Druga predstava se vrši ob 8. uri zvečer. — Predstave so tudi 28. in 29. t. m.

Cirkus Central je prirejen za 2000 cseb.

Naznanilo.

Tem potom naznanjam vsem dosedanjim gostom in prijateljem, da sem se preselil danes 26. marca iz prejšnjih lokalov v ulici Morelli št. 30. (ozlroma tek. Jos. Verdi št. 31.) v

Restavrant Central

Tek. Jos. Verdi 32.

Postrežba točna. Pivo izborno. Dobra domača vina. Znana dobra nemška in italijanska kuhinja. — Senčnat vrt, več velikih prostorov in kegljišče.

Vsem g. gostom se prav toplo priporoča

lastnik

Ivan Lippitsch.

Ako se hočeš poučiti o
Cerkvenih pristojbinah ali
štolnini

kupi si v tiskarni Iv. Pr. Lampreta ali v nekaterih knjigarnah brošurico z zgornjim naslovom, ki stane 30 vin, s poštino 40 v.

Novost!

Corso Jos. Verdi št. 37

I. nadstropje.

Zobozdravniški in

zobotehnični atelje

Dr. Ivan Eržen

ordinira od 9. ure zjutraj do 5. pop.

Biljard skoro nov

se proda po ceni.

4 orali sveta,

40 m oddaljenega od tovarne

na Savi pri Jesenicah

se prodajo m. po 20 vin.

Ivan Ferjan, Jesenice, Gorenjsko.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpečo neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. Irroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2*—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečino olajšujoče in okrepljujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1*90

Na prodaj po vseh lekarnah

in mi. odlinicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj,

Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolotti

A. Gironcoli.

Škoz 20 let se je obnesla

Kathreiner Kneipp-sladna kava v vsaki družini vedno kot najizvrstnejši priduvek k bobovi kavi in kot njen nadomestek, kjer je bobova kava usled njenega razčrjavajočega vpliva zabranjena. Za otroke ni zdravejše kavine pijače kot je čist Kathreiner.

Otroci uspevajo krasno.

Posojilnica v Selu na Vipavskem

reg. zadr. z neomejeno sivezo

vabi svoje člane

k rednemu letnemu občnemu zboru

ki se bo vršil

v posojilniških prostorih

dne 10. aprila t. l.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenja računa za leto 1909.
3. Morebitni predlogi.

Oblikovana pekarija in sladčičarna

Andrej Fajt

Gorica, Tekalisce Frana Josipa štev. 2

Podružnica v ul. Municipio št. 2.

Sprejema naročila za vsakovrstno pecivo najfiniješe vrste, pecivo za nove maše, godeve, kolače za birmance, poroke itd. — Vsa naročila izvršuje točno in solidno po želji naročnikov.

Ima na prodaj različno moko, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za Velikonočne praznike priporoča goriške plince, potice itd.

Vse po zmernih cenah.

Gospodom gostilničarjem in drugim se uljudno naznanja, da je izšel nov slovenski cenik gramofonov in plošč, dvokoles, šivalnih strojev itd. s čudovito nizkimi cenami pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3-4.

Tam je velika zaloga vsakovrstnih gramofonov od K 15 — K 1000 kakor tudi različnih dvokoles, šivalnih strojev. Zastopnik kmetijskih strojev, orkestrirajonov itd., mehanična delavnica. — Prodaja tudi ne mesečne obroke. — Ceniki franko.

Na plesu je bilo Mladine Slovenske,
Elviri sem stopil na kurje oko,
a ona mi reče (res, čudne so ženske):
«Le stopite še, saj jaz nosim

„OHO“
J. Medved, Gorica

Tekališče, Jasipa Verdi št. 32.

Kmečko-delauska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

ima v kletih zadržanih kmetov v Dobravljah, Skriljah, Kamnjah, Brjah, Šmarjah in drugih vaseh

veliko množino izbornega vipavskega vina.

Priporočila se cenj. gostilničarjem in drugim konsumentom. Dobiva se od 56 lit. naprej po jako zmernih cenah.

**Zaloga oglja in drv
se odda v najem**

radi bolezni lastnika.

Več se izve pri našem upravnistvu.

Najcenejši in najboljši nakup
v modni trgovini
ENGELBERT SKUŠEK
Gorica - Via Scuole 6

Za gospode:

Srajce
Ovratniki
Zavratnice
Manšeti
Gumbe za manšete
Naprtniki
Spodnje hlače
Naramnice
Rokovice
Modni telovniki
Nogovice

Dokolenke
Čepice
Dežniki
Pasovi
Podveze
Gumbi
Turistovske oprave
Žepni robci
Gamaše
Klobuki

Za dame:

Srajce
Hlače
Spodnja krila
Predpasniki
Pasovi
Nogavice
Korseti
Glavniki
Žepni robci
Našitki za perilo
Toiletno milo, Parfumi

Cene strogo solidne!

Cenjenim odjemalcem na deželi pošljem blago na izbero.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —

— oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112,
120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240,
za luči po 72 vln.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
uporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.

Cene zmerne.

Zastoj in poštnine prosto se razpošilja:

Domača knjižnica

Seznam izbranih, najboljših del slo-
venske literature in svetovne lite-
rature v dobrih prevodih.

lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigarna v Ljubljani.

Premier & Jančar

Ljubljana Dunajska cesta št. 20.

Lastni izdelki oljnatih barv, lakov, firnežev
in steklarskega kleja.

Velika zaloga kemičnih in rudniških
barv. Barv za umetnike.

Vse potrebščine za slikarje in pleskarje.
Točna posredstva, cene nizke.

Za obila naročila se priporočava

Premier & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in debelo.

5500

not. potrjenih zdravniških in privatnih
spričeval potrjujejo, da najuspešnejše
odstranjujejo

Kaiserjeve

prane karamiele
— z znamko treh smrek —

Kašelj

hripavost, zasliženost, katar, krčni
in oslovski kašelj.

Zavoj stane 20 in 40 vln. Doza 60 vln.
Dobi se v lekarnah A. de Gironcoli —
Gorica, I. Cristofaletti — Gorica, Rug-
gerio Küner — Gorica, G. B. Pontoni
— Gorica, L. Gliubich — Gorica, v
mirodijalni E. Mazzoli — Gorica, v le-
karni J. Hus — Vipava, Maks Kozover
— Ajdovščina, L. Jursche — Ajel.

Zaloga vina

tvrdke Ivan Fontanotti
iz Kopra

odlikovan z zlato svetinjo in z zaslužnim
križcem na razstavi v Parizu

Gorica — Via Teatro 9 — Gorica.

Teran prve vrste, refošk, belo vino in
muškati use lastnega pridelka.

Cene zmerne, postrežba na dom.

Ženitvena ponudba.

35-leten gospod lepe zunanosti, Slo-
venec, mehanik, Irgovec in posestnik,
išče v svrhu poroke resno, dobro, do
30 let staro gospodično, ki bi imela
tudi nekaj dote.

Resne ponudbe je pošiljati pod šifro:

G. P. št. 21.

Gorica, glavna pošta.

Za tajnost se jamči.

Kontorist

absolvent praške trg. akademije,

vešč slovenščine, h. saščine, nem-

ščine in deloma češčine,

išče s 1. aprilom

primerne službe.

Oglasila se prosi na upravnistvo našega lista.

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Ordinovala ulica št. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd.,
zadruham, društvom itd. najboljši vir za nakupo-
vanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!**
Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno
pristna vina! — Sir, maslo. Žita, moka, olje, itd.

Agro-Merkur preskrbi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke
in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Interurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme; Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vpeljuje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih
gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Pravkar je izšlo v najinem založništvo:

Žetko Golar:

— PISANO POLJE —

8°, 114 strani. Broširano K 180, vezano K 280.

Golar nam nudi s to knjigo zbirko pesmi, polnih ubranosti in toplega prirodnega
čuta, ki jih bodo gotovo povsod radi čitali. Ovitek in velike začetne črke je
narisal M. Gaspari.

V Ljubljani, meseca marca 1910.

lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, založna knjigarna.

Avstrijska posebnost

I. reda so svetovnoznani **Mašner-jevi šumeči bomboni**

s primeso raznih sokov, kakor: limone, malinove, jagod, češenj, pravega itl., s katerimi pripravljamo
pijavo, ki nadomešča alkohol ter so prava ljudska pijava.

Na prodaj povsod, kjer je razbošen
naš lepak z varstveno znamko. Znamka
je vtisnjena tudi na vsakem bombonu. Po-
raba na leto znaša okoli 60 milijonov
kosov. — La - sin - diava za usta, —
Klaron, sladica. Bouchées a la reine, —
Pepermint. — Razna čokolada prve vrste
priporočila.

Prva čokoladna družba tovarna za izdelovanje otijent, sladkorja iz čokolade v kraljevih vinogradih.

ZALOGE: prej A. Mašner, Prag, Ferdinandsova trida, Vaelovsko namešči
(vis-a-vis Primas) — Dunaj VI. Theobaldgasse N. o 4.